

Jatkuva oppiminen ja pienet osaamiskokonaisuudet yliopistoissa

Mikä ihmeen POK? Yliopistojen näkökulmia pienistä osaamiskokonaisuuksista -webinaari 27.4.2026

Mira Arffman
Katri Kuusela
Lapin yliopisto

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus
Livskraftscentralen

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

OULUN
YLIOPISTO

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

Tampereen yliopisto
Tampere University

TURUN
YLIOPISTO

Åbo Akademi
University

Vaasan yliopisto

Nykytilakartoituksen tavoite

- Tavoitteena tuoda tietoa yliopistojen jatkuvan oppimisen nykytilanteesta, visioita tulevaisuudesta ja luoda pohjaa pienten osaamiskokonaisuuksien kehittämiseksi
- Tuottaa tietoa hankkeen toimenpiteisiin; yliopistojen yhteisen jatkuvan oppimisen tarjonnan kehittäminen, yliopistojen henkilöstön osaamisen kehittäminen POK:sta

Tausta-aineisto

Tiedontarve

Määrä

Kysely 2025

- Jatkuvan oppimisen nykytila, pienet osaamiskokonaisuudet, asiakaslähtöiset toimintamallit

134

Haastattelut 2025-2026

- Strategisen taso, visio, POK tila yliopistoissa

27

Työpaja 2026

- Asiakaslähtöisen koulutussuunnittelun toimivat käytänteet ja haasteet

14

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus
Livskraftscentralen

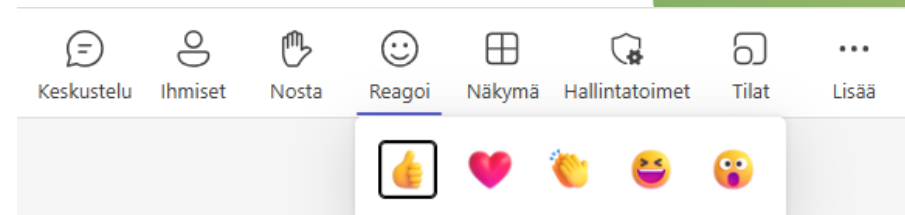
TULEVAISUUSÄÄNESTYS

- Äänestä painamalla reaktionäppäintä
- Reaktiot löydät yläreunasta ”Reagoi”

 = KYLLÄ

 = EHKÄ

 = EI

Euroopan unionin
osarahoittama

 Elinvoimakeskus
Livskraftscentralen

👍 = KYLLÄ

❤️ = EHKÄ

😮 = EI

TULEVAISUUSÄÄNESTYS

2040-luvun Suomessa:

- Yliopistoilla on edelleen tärkeä rooli osaamisen kehittämisessä
- Pieni osaamiskokonaisuudet –käsite on unohdettu
- Työnantajat luottavat enemmän osaamismerkkeihin kuin tutkintonimikkeisiin.
- Jatkuva oppiminen vie yliopistoilta aikaa “oikealta” tutkimukselta ja opetukselta.

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus
Livskraftscentralen

Nykytilakartoitus

**JATKUVA
OPPIMINEN
YLIOPISTOISSA**

POK

**ASIAKAS-
LÄHTÖISYYS**

**Euroopan unionin
osarahoittama**

**Elinvoimakeskus
Livskraftscentralen**

Jatkuvan oppimisen tarjonta nyt

JATKUVA OPPIMINEN YLIOPISTOISSA

Avoin yliopisto ja erilliset opinnot

- Tarjontaa kaikista tiedekunnista & kieliopinnot
- Tutkintoon kuulumattomat opinnot & tutkinnon osat
- Erikoistumiskoulutukset
- Avoimen väylä
- MOOC

Täydennyskoulutus

- Työelämälähtöisyys & osaamisen päivittäminen
- Jatko-opinnot
- Täydennyskoulutukset
- Räätelöidyt kurssit organisaatioille ja yksilöille
- Koulutusliiketoiminta
- Ohjaus- ja valmennuspalvelut

Hankkeet ja projektikohtainen koulutus

- Hankerahoitteiset koulutukset ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin tai toimialakohtaisiin tarpeisiin
- Julkisrahoitteiset jatkuvan oppimisen projektit
- MOOC

**Euroopan unionin
osarahoittama**

JATKUVA OPPIMINEN YLIOPISTOISSA

- Jatkuvan oppiminen tunnistettu strategisesti merkittäväksi tehtäväksi ja osaksi yliopistojen yhteiskunnallista tehtävää
- Jatkuva oppiminen kirjattu strategioihin vaihtelevalla tavalla
 - Tieto strategioiden olemassaolosta, sisällöstä ja toimeenpanosta epäyhtenäistä
- Kirjaukset eivät näy resurssoinnissa, opettajien työsuunnittelussa tai kannustinjärjestelmässä
 - Kokemus, että jatkuva oppiminen jää tutkinto- ja tutkimustoiminnan varjoon

Haastateltavien odotukset yliopistojen roolista v. 2030

JATKUVA OPPIMINEN YLIOPISTOISSA

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus
Livskraftscentralen

POK

Pienillä osaamiskokonaisuuksilla (=micro-credentials) tarkoitetaan tutkintoa suppeampaa määrää opintoja tai muuta tunnistettua osaamista, joka voidaan todentaa.

Pieniin osaamiskokonaisuuksiin sisältyy:

- *selkeästi määritellyt osaamistavoitteet*
- *kuvattu laajuus (Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen suositusten mukaan 1–59 opintopistettä),*
- *osaamisen luotettava arviointi sekä*
- *todistus, joka on oppijan omistuksessa ja sähköisesti jaettavissa esimerkiksi työnhaussa tai muissa oppimistilanteissa*

(OKSA – Opetus- ja koulutussanasto 2024; EHEA 2023).

**Euroopan unionin
osarahoittama**

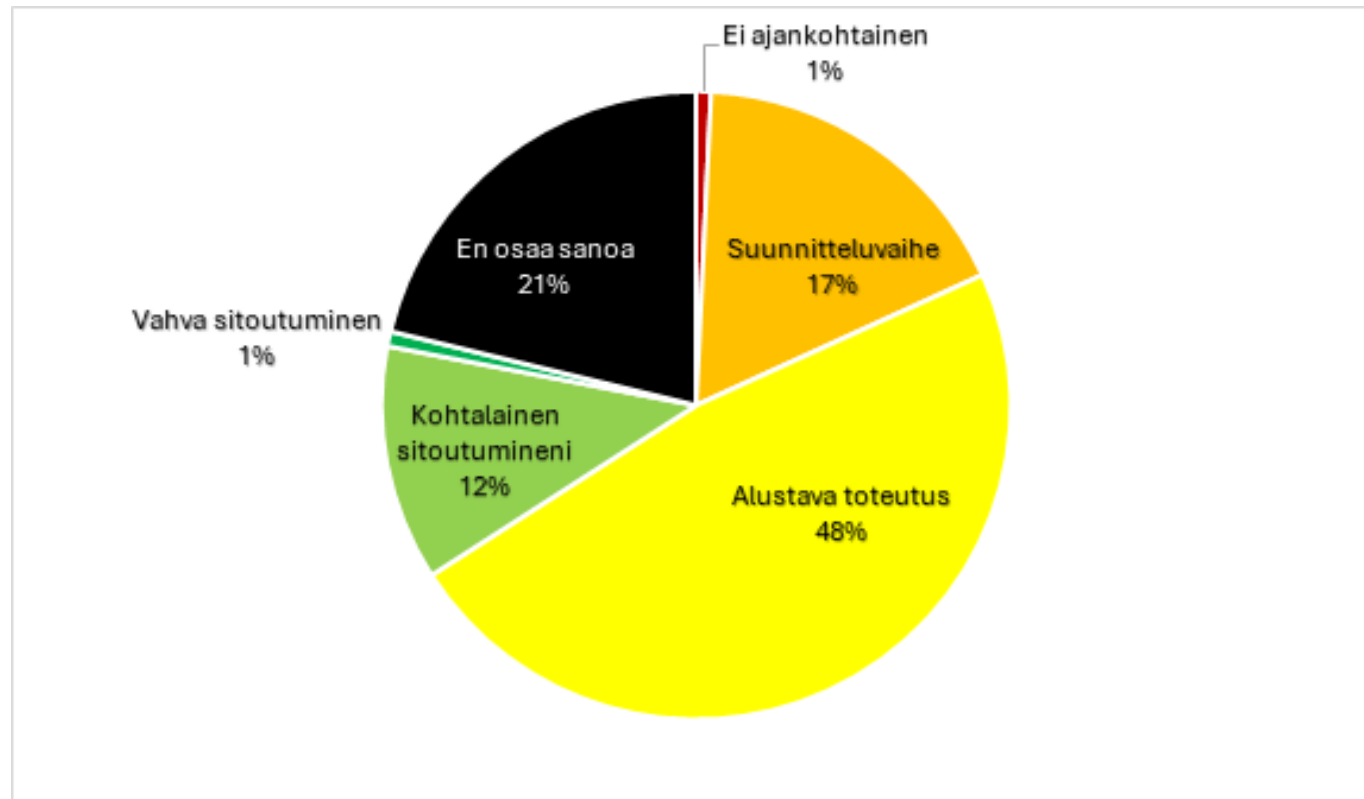

**Elinvoimakeskus
Livskraftscentralen**

Pienten osaamiskokonaisuuksien kehittämisen vaihe yliopistoissa (n=132)

POK

Euroopan unionin osarahoittama

Elinvoimakeskus
Livskraftscentralen

POK

HAASTEITA:

- Yliopistojen rakenteet ja toimintamallit pienten osaamiskokonaisuuksien toteuttamiseen puuttuvat;
 - Opintohallinnolliset prosessit ja tietojärjestelmät ovat raskaita, eivätkä sovellu pienille osaamiskokonaisuuksille
 - Resurssien puute; aika, rahoitus ja henkilöstön kuormitus heikentävät mahdollisuuksia suunnitella ja toteuttaa pieniä osaamiskokonaisuuksia,
- Käsitteen epäselvyys ja jäsentymättömyys, myös yliopistoissa sisäisesti
- Sisältöasiantuntijoiden kiinnittäminen jatkuvan oppimisen toimintoihin
- Työelämäyhteistyöhön liittyvä epävarmuus
- Lisäosaamistarve POKien suunnitteluun ja toteuttamiseen

**Euroopan unionin
osarahoittama**

**Elinvoimakeskus
Livskraftscentralen**

POK

”Vaikka POK-pilotteihin on ollut halua, niiden toteutus on usein kaatunut ajan ja kyvyn puutteeseen sekä epäselvyyksiin yhteiskehittämisessä ja oppimiskokonaisuuksien kerrytettävyydessä. Lisäksi mikro-oppimisen ja pienten opintokokonaisuuksien (esim. 1 op) rakentaminen on osoittautunut haastavaksi niin datan, kysynnän kuin resurssien näkökulmasta. Kiinnostusta voi ilmaantua, mutta se ei välttämättä realisoidu riittäväksi osallistujamääräksi.”

**Euroopan unionin
osarahoittama**

**Elinvoimakeskus
Livskraftscentralen**

POK

HYVIÄ KÄYTÄNTEITÄ:

- Palvelumuotoilun hyödyntämisen koulutustarpeiden kartoittamisessa
- Jatkuvan oppimisen palveluiden asiantuntija-apu tiedekunnille
- Digipedamentorit
- Eri yksiköiden välinen kumppanuus, jossa yhdistyy tutkimusperusteisuus, pedagoginen suunnittelu, markkinointi ja opintohallinto
- Olemassa olevat rakenteet, joita voidaan hyödyntää POK:n kehittämisessä, kuten MOOCit, avoimen yliopiston tarjonta, kansainväliset ja kansalliset hankkeet.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

**Elinvoimakeskus
Livskraftscentralen**

POK

MAHDOLLISUUDET:

- POK nähdään lupaavana jatkuvan oppimisen välineenä:
 - vastata nopeasti muuttuviin osaamistarpeisiin
 - työelämäyhteyksien vahvistamiseen
 - tarjota joustavia oppimispolkuja
 - luoda uusia tulovirtoja (rahoituspohjan monipuolistuminen)
 - tuoda tutkimusperustainen tieto työelämään
 - olemassa olevan tarjonnan parempi hyödyntäminen
 - keventää tutkintokeskeisyyttä
- Yliopistojen yhteisten POKien kehittäminen voisi vähentää päällekkäistä työtä
 - Yhteisestä suunnittelumallista ei kuitenkaan haluta liian rajoittavaa

**Euroopan unionin
osarahoittama**

**Elinvoimakeskus
Livskraftscentralen**

POK

Mahdollisuudet

”POK-kokonaisuudet voisivat muodostaa merkittävän markkinan, jos niille luotaisiin selkeä status – sertifikaatteina, CV:hen kirjattavina ja työelämässä tunnistettavina suorituksina, joista ollaan valmiita maksamaan.”

**Euroopan unionin
osarahoittama**

**Elinvoimakeskus
Livskraftscentralen**

ASIAKAS- LÄHTÖISYYS

Asiakaslähtöisyyden määritelmä

Asiakaslähtöisyys tarkoittaa toimintatapaa, jossa palvelut, tuotteet ja ratkaisut suunnitellaan ja toteutetaan asiakkaiden tarpeiden, toiveiden ja kokemusten pohjalta. Se perustuu asiakkaan kuuntelemiseen, osallistamiseen ja ymmärtämiseen siten, että lopputulos tuottaa arvoa asiakkaalle ja vahvistaa samalla organisaation tavoitteita.

ASIAKAS- LÄHTÖISYYS

Hyvät käytänteet	Haasteet
Monipuoliset pedagogiset ratkaisut	Kouluttajaresurssien puute ja epätasaisuus
Ohjaus ja neuvonta opiskelijoille; <ul style="list-style-type: none">Avoimen yliopiston laadukas ja selkeä ohjausVakiintuneet prosessit ohjaukseen, viestintään ja opinto-oikeuksiin	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustamisen heikko toimivuus Yliopiston prosessien hajanaisuus ja vaihtelu
Eri yksiköiden välinen kumppanuus, jossa yhdistyy tutkimusperusteisuus, pedagoginen suunnittelu, markkinointi ja opintohallinto	Henkilöstö ei aina tunne olemassa olevia prosesseja
Toimiva työelämävuoropuhelu tietyissä yliopistojen yksiköissä	Viestintään ja saavutettavuuteen ei erillistä aikaa tai resurssia ja käytännöt riippuvat yksittäisten työntekijöiden ajasta ja kiinnostuksesta Hankkeisiin perustuvat koulutukset eivät jatku hankkeen päätyttyä

YHTEENVETO

POK

- POK toteuttamiseen on olemassa hyödyllisiä käytänteitä ja rakenteita
- Toiminta kuitenkin varhaisessa vaiheessa
- POK käsitteisiin ja käytänteisiin tarvitaan selkeyttä ja lisäosaamista
- Työelämäyhteistyö systemaattisemmaksi
- Kehittämistyö toistaiseksi riippuvaista yksittäisten hankkeiden rahoituksesta tai yksittäisten opettajien panostuksesta
 - > toiminta hajanaista ja projektikohtaista

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus
Livskraftscentralen

MIKÄ IHMEEN POK? — MITEN EDETÄÄN POK?

Euroopan unionin
osarahoittama

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Korkeakoulujen pienet osaamiskokonaisuudet

YJOP-hankkeen webinaari
Päivi Bosquet

Pieni osaamiskokonaisuus (micro-credential)

Common Framework for Micro-credentials in the EHEA

214

pieni osaamiskokonaisuus; piensuoritus (uudistermi)

mieluummin kuin: mikroasuoritus
ei: mikromeritti; mikrotutkinto
sv micro merit (1)
en micro-credential (1)

määritelmä

pieni määrä opintoja tai hankittua osaamista, johon liittyvät *osaamistavoitteet* (1) on kuvattu, jonka laajuus on määritetty, joka on arvioitu (ks. *arviointi* (2)) luotettavasti ja josta annetaan *oppijan* omistuksessa ja hänen jaettavissaan oleva, sähköisesti hyödynnettävissä oleva *todistus* (1)

huomautus

Määritelmä perustuu EU:n neuvoston suosituksen eurooppalaisesta lähestymistavasta pieniin osaamiskokonaisuuksiin elinikäisen oppimisen ja työllistyvyyden tukemiseksi (14.6.2022). Neuvoston suosituksen mukaan termillä micro credential viitataan myös *todistukseen pienestä osaamiskokonaisuudesta*.

Määritelmä on yhteensopiva eurooppalaisen korkeakoulutusalueen (EHEA) asiakirjan Common Framework for Micro-credentials in the EHEA (maaliskuu 2022) kanssa.

EU:n neuvoston näkökulmasta pieniä osaamiskokonaisuuksia voi tarjota mikä hyvänsä toimija, esimerkiksi koulutusalan toimija, julkisen hallinnon tai elinkeinoelämän organisaatio, työmarkkinajärjestö tai kansalaisjärjestö.

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 16 päivänä kesäkuuta 2022

eurooppalaisesta lähestymistavasta pieniin osaamiskokonaisuuksiin elinikäisen työllistyvyyden tukemiseksi

(2022/C 243/02)

Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen (EHEA) näkökulmasta

- **pienet** osaamiskokonaisuudet ovat *korkeakoulujen* (1) tarjoamia tai niiden tunnustamia
- pienen osaamiskokonaisuuden laajuuden täytyy olla välillä 1–59 (ECTS-mitoituksen mukaista) *opintopistettä* (2)

- pienillä osaamiskokonaisuuksilla tulee olla EHEA-viitekehykseen perustuvassa kansallisessa viitekehyksessä (QF-EHEA) määritellyt *osaamistavoitteet* (1) sekä ECTS-järjestelmän mukaisina *opintopisteinä* määritetty mitoitus

- pienten osaamiskokonaisuuksien tulee olla arvioituja (ks. *arviointi* (2)) ja
- pienten osaamiskokonaisuuksien laadunvarmistuksen tulee olla eurooppalaisten korkeakoulutuksen laadunvarmistusstandardien ja -ohjeiden (ESG) mukaista.

Korkeakoulujen (1) *opintokokonaisuudet* (2), *moduulit* (2) ja *ammattillisen koulutuksen tutkinnon osat* voivat olla pieniä osaamiskokonaisuuksia, mutta kaikki niistä eivät ole, koska niistä ei anneta määritelmässä mainitut kriteerit täyttäviä *todistuksia* (1).

Suomessa *korkeakoulujen* (1) tarjoamia pieniä osaamiskokonaisuuksia voivat olla esimerkiksi *tutkintokoulutukseen* kuuluvat *opintokokonaisuudet* (2) ja *opintojaksot* sekä *erikoistumiskoulutukset*, *avoimen korkeakouluopetuksen* opinnot, *täydennyskoulutuksena* suoritettavat opintokokonaisuudet (2) sekä maksullinen täydennyskoulutus.

Kaikkia *korkeakoulujen* (1) pieniä osaamiskokonaisuuksia voidaan pitää *moduuleina* (2), mutta kaikki moduulit (2) eivät täytä pienten osaamiskokonaisuuksien rakennepiirteitä.

Pienissä osaamiskokonaisuuksissa voidaan hyödyntää esimerkiksi lyhyitä oppimissisältöjä (engl. micro learning content) tai mikro-oppimista (engl. micro learning).

mikrotutkinto: Eräiden EU-tekstilunnonsten suomenkielisissä käännöksissä on käytetty termiä mikrotutkinto, mutta sen käyttöä ei suositella muissa yhteyksissä, sillä pieni osaamiskokonaisuus ei ole *tutkinto*.

Käsitteen tunnus: c1795

“It is clear that small learning units have long been part of higher education provision. What is new with micro-credentials is the idea that **they should be integrated into learning ecosystems** to ensure quality delivery and recognition and avoid learning fragmentation.” [Unesco](#)

Korkeakoulujen pienet osaamiskokonaisuudet

- Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynnistänyt vuonna 2023 kansallisiin tarpeisiin vastaavan korkeakoulujen osaamiskokonaisuuksien määrittelyn ja käyttöönoton selvitys- ja kokeiluprosessin yhteistyössä korkeakoulujen ja sidosryhmien kanssa.
- Huomioidaan korkeakouluissa jo meneillään oleva työ sekä toisen asteen ja yleissivistävän koulutuksen näkökulmat.
- Työryhmän työ jatkuu nyt, kun pieniä osaamiskokonaisuuksia pilotoineet hankkeen ovat antaneet palautetta viitekehyksen toimivuudesta ja muokkaustarpeista.

Työelämän osaamistarpeisiin ja työelämän uudistamiseen, mutta myös koulutustarjonnan uusintamiseen

- Tavoitteena on korkeakoulujen vahva, tunnetulle ja luotettava koulutusbrändi.
- Korkeakoulut kehittävät pienet osaamiskokonaisuudet yhteistyössä työelämän kanssa jotta ne vastaavat työelämän tarpeisiin.
- Pienet osaamiskokonaisuudet tarjotaan helposti saatavina digitaalisella palvelualustalla löydettäväksi ja joustavasti hankittavaksi.
- Pienillä osaamiskokonaisuuksilla on mahdollista muokata myös tutkintojen sisältöjä ja viime kädessä myös rakenteita.

Kansallinen pienten osaamiskokonaisuuksien linjaus/viitekehys (luonnos), mitä tavoitellaan [linkki](#)

- **Yhteisin periaattein kuvatut osaamistavoitteet** edistävät osaamistarpeiden ja –tarjonnan kommunikointia ja kohtaantoa
- Yhtenäisten tietojen määrittäminen **digitaalisella palvelualustalla** esitettävälle tarjonnalle edistää osaamiskokonaisuuksien löytämistä, vertailtavuutta ja hankintaa
- Linjaukset **vahvistavat laatua** ja antavat perustan laadun arvioinnille
- Linjaukset **vahvistavat todistusten arvoa** ja edistävät niiden käyttöä, myös kansainvälisesti
- Yhteiset periaatteet osaamiskokonaisuuksien kertymisestä edistävät osaamisen kasvamista työelämässä **hyödyllisiksi ja merkityksellisiksi laajemmiksi kokonaisuuksiksi**
- Kansalliset linjaukset vahvistavat pieniä osaamiskokonaisuuksista **tunnistettavana, luotettavana ja tunnustettuna tapana hankkia ja osoittaa osaamista** ja edistävät näin korkeakoulujen osaamisen tuomista laajasti yhteiskunnan käyttöön ja hyödyksi. Korkeakoulut saavat samalla toimintansa perustaksi ajantasaista tietoa työelämästä ja sen muutoksista.

PIENTEN OSAAMISKOKONAISUUKSIEN KANSALLISEN MÄÄRITTELYTÖN KEHIKOT

LINJAUKSET (VIITEKEHYS)

Kattavat linjaukset tukemaan yhteisten periaatteiden mukaista pienten osaamiskokonaisuuksien suunnittelua, tarjontaa ja toteutusta:

- kansallisten linjausten tavoite ja tarkoitus
- yhteiset suunnittelun ja toteutuksen periaatteet ja työkalut

DIGITAALINEN PALVELUALUSTA

- kriteerit alustalle pääsemiseksi
- logiikka ja toiminnallisuudet (kysyntä, hankinta, palaute)
- tekniset ratkaisut ja yhteentoimivuus

DIGITAALINEN TODISTUS

- ”omadata”
- pakolliset tiedot
- valinnaiset tiedot

LUONNOS: ”Viitekehys toimii osaamiskokonaisuuksien suunnittelun ja toteutuksen, digitaalisella palvelualustalla esitettävien tietojen sekä todistuksen ja sen liitteiden perustana. Erikseen täsmennetään, mitkä ovat palvelualustalla ja todistuksessa esitettävät välttämättömät tiedot.”

Huom! Palvelualustan kaikista ominaisuuksista ei välttämättä linjata viitekehyksessä tai linjataan vain hyvin yleisesti.

Figure 2.1. Key policy instruments that can be used to support the creation of a well-functioning micro-credential ecosystem

Examples of different approaches

OECD
2023b Public policies for effective micro-credential learning

Softer / steering / exploratory approach	Harder / direct policy / systematisation approach
Regulations and guidelines	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Create a framework that providers can follow when offering and recognising micro-credentials ➤ Support providers' efforts to agree on formats 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Enforce or make changes to legislation under which providers operate
Public funding	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Use targeted funding 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Include in core public funding and/or extend student loan schemes ➤ Adopt individual learning accounts
Quality assurance mechanisms	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Experiment with quality assurance through a pilot 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Integrate micro-credentials in an existing quality assurance system ➤ Develop a quality assurance mechanism dedicated to micro-credentials
Information systems	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Create an information portal among a smaller group of stakeholders 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Create a nationwide information portal

Kiitos!

Lisätietoja
paivi.bosquet@gov.fi

Pienet osaamiskokonaisuudet -yritysnäkökulmia

Kommentti YJOP-webinaarissa 27.4.2026
Touko Apajalahti

Teknolohiateollisuuden osaajatarve:

140 000

uutta osaajaa seuraavien
kymmenen vuoden aikana

74 %

korkeakoulutus

26 %

ammatillinen osaaminen

+0,6 %

vaikutus BKT:hen
vuodessa

Teknologiateollisuus

Yrityksissä jatkuva oppiminen on jo arkea. Kyse on siitä, miten pienillä osaamiskokonaisuuksilla voidaan tukea sitä paremmin.

Teknoliateollisuus

**Jatkuvan oppimisen
pitää kytkeytyä suoraan
yritysten uudistumiseen,
TKI-toimintaan ja
laajemmin
teknologiapolitiikkaan.**

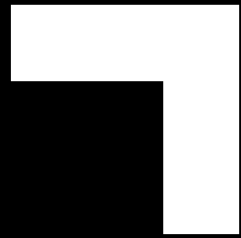
Teknologiateollisuus

**Tarjonnan pitää olla
helposti löydettävää ja
yritysten hankittavissa ja
yksilön opiskeltavissa.**

**Vaatimustaso saa silti
olla haastava.**

Teknolohiateollisuus